

söyleşi

Nil Dumansızoğlu ndumansizoglu@capital.com.tr

“TÜRKİYE, GÖZLEMCİ ÜLKE KONUMUNDA”

30'DAN FAZLA ÜLKEDE RÜZGAR TÜRBİNİ KURULUMU YAPAN NORDEX, TÜRKİYE'DE HAYATA GEÇİRDİĞİ 46 RES PROJESİYLE YÜZDE 26 PAZAR PAYINA SAHİP. RÜZGAR ENERJİSİ ALANINDA LİDER ŞİRKETLERDEN BİRİ OLAN NORDEX İÇİN TÜRKİYE, STRATEJİK BİR PAZAR. NORDEX GÜNEY AVRUPA VE TÜRKİYE BÖLGE GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM ÖZARSLAN, “TÜRKİYE, NORDEX'İN GLOBAL BÜYÜME HEDEFLERİNDE ÖNEMLİ BİR ROL OYNUYOR. ORTA DOĞU ÜLKELERİNDEKİ FAALİYETLERİMİZİ TÜRKİYE'DEN YÜRÜTÜYÜZ. BU DA YENİ PAZARLARA AÇILMA KONUSUNDA TÜRKİYE'Yİ GÖZLEMCİ KONUMUNDA TUTUYOR” DİYOR.

Son yıllarda kaydettiği ekonomik büyümeye paralel olarak global trende ayak uyduran Türkiye’de, yenilenebilir enerji alanında önemli ilerlemeler kaydediliyor. 30’dan fazla ülkede rüzgar türbini kurulumu yapan Nordex de Türkiye’de yenilenebilir enerji alanında faaliyet gösteren şirketlerin başında geliyor. Türkiye’deki ilk faaliyetleri 2007 yılında başlayan Nordex, Türkiye’nin 18 ayrı şehrinde ve 6 farklı bölgesinde 46 RES projesi hayata geçirdi. Yüzde 26 pazar payıyla Türkiye’de işletmede bulunan yaklaşık her 4 rüzgar türbininden birinin Nordex markası taşıdığını söyleyen Nordex Güney Avrupa ve Türkiye Bölge Genel Müdürü İbrahim Özarslan, “Orta Doğu ülkelerindeki faaliyetlerimizi Türkiye’den yürütüyoruz ve personel desteği sağlıyoruz. Bu da yeni pazarlara açılma konusunda Türkiye’yi gözlemci konumunda tutuyor. Türkiye, Nordex’in global büyüme hedeflerinde önemli bir rol oynuyor” diyor.

Özarslan’la Nordex’in Türkiye’deki yatırımları, rüzgar enerjisinin potansiyeli ve bu alandaki dünya trendlerini konuştuk:

Nordex Grup’tan kısaca bahseder misiniz?

Nordex Grup olarak serüvenimize 1985 yılında Danimarka’da başladıktan sonra 1992 yılında üretim

faaliyetlerimizi ve genel merkezimizi Almanya’ya taşıdık. Kurulduğumuz ilk günden bu yana sadece rüzgar türbini üretimine odaklandık ve tek iş kolumuz bu oldu. Bu motivasyonla 2000 yılında dünyanın ilk 2,5 MW’lık türbinini yaparak 5 kıtada faaliyet alanları yarattık. 2016 yılında ise İspanyol türbin üreticisi Acciona Windpower’la birleştik. Şu anda Nordex Grup 30’dan fazla ülkeye rüzgar türbini tedariki sağlıyor. Sadece rüzgar türbini üreticisi olmaktan daha fazlasını yaparak yerel iş ortaklarıyla bu türbinlerin farklı coğrafyalara lojistiğini gerçekleştiriyor, kurulumlarını yapıyor, sonrasında da yatırımcılarına 10 yılı aşan servis desteği sağlıyor.

Şu ana kadar Nordex ve Acciona türbinleri dahil olmak üzere 40’in üzerinde ülkede kurulum gerçekleştirdik. Bununla birlikte dünyanın 25 ülkesinde yerel ofislerimizle faaliyet gösteriyor.

Türkiye’deki faaliyetlerinize ne zaman ve nasıl başladınız?

33 yıllık deneyimle 30’dan fazla ülkede rüzgar türbini kurulumu yapan Nordex’in Türkiye’deki ilk faaliyetleri 2007 yılında imzalanan Yuntdağ Projesi ile başladı. Bu proje için köklü müşterimiz Dost Enerji’yle sözleşme imzalarken henüz Türkiye’de bir ofisimiz yoktu. Ancak Nordex farklı ve esnek yaklaşımıyla her zaman yeni pazarlara nasıl giriş yapacağını iyi bilen bir şirket oldu. Biz de doğru ürün ve doğru projeye ilk sözleşmemizi imzaladık. Her ülkede yatırımcılara kendi dillerinde ve geleneklerinde yaklaşmaya çalışarak hem global hem yerel bir şirket olmaya çalıştık. Bu ilkeyle yola çıkarak yaklaşık 9 yıl sonra Türkiye’de biri İstanbul’da biri İzmir’de bulunan iki ofisimizle 200 Türk çalışanla ulaştık. 35’ten fazla mevcut yatırımcıyla Türkiye’nin 18 ayrı şehrinde ve 6 farklı bölgesinde 46 RES projesi hayata geçirmiş durumdayız. Bu projelere genişletme projeleri de eklenince 60 projeye 678 adet türbinimiz rüzgar kaynağından Türkiye’ye temiz enerji sağlıyor. Projelerine rüzgar türbini sağladığımız yatırımcılarımız arasında ana faaliyet alanı rüzgar enerjisi olmayan birçok yatırımcı da bulunuyor. Dolayısıyla yatırımcıyla aynı dili konuşmak konusunda 9 yılda oldukça iyi bir mesafe kat ettiğimiz söylenebilir.

Global operasyonun Türkiye’den beklentileri nedir?

Nordex’in varlık gösterdiği 30’u aşkın ülke içinde Türkiye, dördüncü en büyük pazar konumunda

bulunuyor. Nordex, Türkiye'de multi-megavat türbin üreticileri içerisinde dünya çapında olduğu sıradan daha yüksek bir sırada yer alıyor. Bununla birlikte, Türkiye'de 2016 yılından beri pazar liderliğini sürdürüyor. Böylece Türkiye'deki faaliyetlerimizin global operasyon açısından ne denli önemli olduğu kanıtlanmış oluyor.

2018 Ocak itibarıyla Türkiye'de kurulumunu gerçekleştirdiğimiz projelerin toplam büyüklüğü 1.788,5 MW'a ulaştı. Bu da yüzde 26 pazar payıyla Türkiye'de işletmede bulunan yaklaşık her 4 rüzgar türbininden birinin Nordex markası taşıdığı anlamına geliyor.

Ülkemizde faaliyet gösteren 8 büyük rüzgar türbini üreticileri içerisinde lider olmak bizi gururlandırıyor. Türkiye pazarında rüzgar enerjisi sektörü adına hala önemini koruyan yerli ekipman üretimi konusunda yaptığımız yatırımlar da bu pazarda ne denli rekabetçi olduğumuzun altını çiziyor.

2017 sizin için nasıl bir yıldı?

2017 yılında Nordex Türkiye ekibi olarak kurulumuna başladığımız projelerin YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destek Mekanizması) teşvikleriyle devreye alınmasının sevincini yatırımcılarımız ile birlikte yaşadık. Geçtiğimiz yıl içerisinde toplamda

"ATILIMLAR HIZLA DEVAM ETMELİ"

MALİYET Öncelikle yaşam standartlarının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacına bağlı olarak enerji ihtiyacının giderek artış göstermesi fakat aynı zamanda bu konudaki farkındalığın da artması, yenilenebilir enerji kaynaklarının öne çıkmasını sağladı. Ayrıca yenilenebilir enerji kaynakları birçok ülkede geleneksel enerji kaynaklarının maliyetini yakaladı ve hatta bu maliyetlerin altına düştü.

İSTİHDAM Dünya genelinde işsizlik oranları artarken yenilenebilir enerji sektöründe istihdam yükseliyor. Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın, 2017 raporuna göre dünya genelinde 2016'da 9 milyon 800 bin kişi bu

alanda istihdam edildi. Bu değerlere göre Türkiye'de ise 94 bin 400 kişinin istihdam edildiği bilgisi yer aldı. Dolayısıyla bu tablo gelecek açısından daha iyimser olunabileceğini gösteriyor.

KAPASİTE Türkiye için hedeflenen yatırımların gerçekleşmesi cari açığın kapanmasında önemli rol oynayacaktır. Ülkemizde 48 GW rüzgar enerjisi kapasitesi olduğu söyleniyor. Şu an bunun yaklaşık yüzde 8'ini kullandık. Almanya, ABD, Çin gibi 35 bin MW'lık kapasiteleri aşmış ülkelerle kıyasladığımızda Türkiye'nin rüzgardaki atılımlarına hız kesmeden devam etmesi gerekiyor.

söyleşi

204,9 MW sipariş aldık. Bu siparişler içerisinde hem kapasite artırım projeleri hem de yeni projeler olmasının yanında yeni müşteriler edindik. Özellikle yılın son çeyreğinde aldığımız projelerle bugün inşa halinde 236,5 MW kapasitemiz bulunuyor. Bunlar arasında 57,6MW'lık en büyük kapasiteli projemiz Kahramanmaraş'ta kurulacak. Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'ni de içine alan geniş bir coğrafyada türbinlerimiz bulunuyor. Böylece yatırımcılarımızın farklı bölgelerde geliştirmek istediği projelere desteğimizi sağlarken de servis ve bakım ağıımızın geniş olması gerekiyor. Bu anlamda Türkiye'de oldukça ilerleyiz. Ayrıca hali hazırda inşa halinde bulunan projelerimiz tamamlandığında 2 GW'ı aşan bir kurulu güce ulaşmış ve servis ağıımızı bu projelere ulaştırmış olacağız.

2018 ve sonrasında dair enerjideki yatırımlarınız nasıl ve nerelere hangi miktarlarda gerçekleşecek? Devam eden toplam yatırımlarınız hakkında detayları da ekleyebilir misiniz?

Türkiye'de attığımız en önemli adımlardan birisi Amerikan menşeli kompozit ürün üreticisi ile birlikte İzmir Çiğli'de, 2014 yılında yerli kanat üretimine başlamamız oldu. YEKDEM'e göre yatırımcılar, rüzgar enerjisine dayalı elektrik üretim tesisinde, yerli kanat kullanan bir türbin üreticisinden türbin almaları durumunda, işletmenin ilk 5 yılı boyunca ürettikleri kWh başına 0,8 dolar cent ek katkı payı alabiliyor. Dolayısıyla 5 yıl boyunca teşvikli fiyatlardan yapılan elektrik satışı, yatırımcıların projelerini finansal anlamda daha cazip kılıyor. 2014 yılından bu yana bu tesisten hem Türkiye hem de çevre ülkelere rüzgar türbini kanadı sağlanıyor.

Nordex'in rotor çapı 131 metre olan türbinleri için 65,5 m'lik dev kanatları da 2017 itibarıyla Türkiye'de üretilmeye başladı. Türkiye'de yerli üretime verilen desteğin en önemli kanıtı da nisan ayında Adana'da başlayan yerli generatör üretimi oldu. Sırasıyla kule, ankraj ve kanattan sonra şimdi de Adana'da Nordex türbinleri için yerli generatörler üretiliyor. Deneyimli birçok yabancı mühendis Türkiye'ye gelip eğitimler verdi. Uluslararası denetim şirketleri tesislere gelip ilgili denetimlerini yaptı. Tüm bu yerli yatırımlar gösteriyor ki, Nordex'in global büyüme hedeflerinde Türkiye önemli bir rol oynuyor.

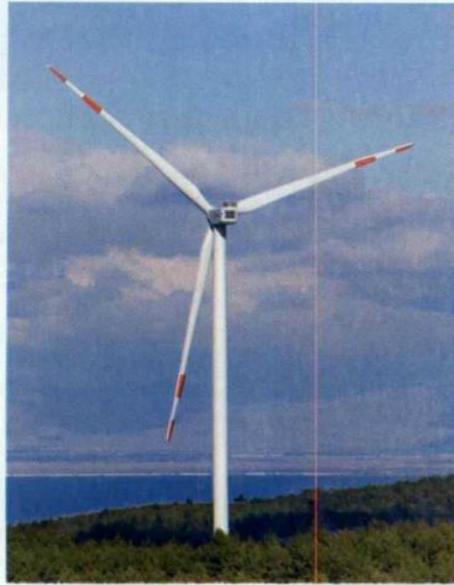
"RÜZGARIN PAYI YÜZDE 4"

İVME KAZANDI 2023 yılında elektrik tüketiminin bugüne oranla yaklaşık iki kat artacağı tahmin ediliyor ve hidroelektrik dahil yenilenebilir enerji payının en az yüzde 30 olması hedefleniyor. Türkiye'nin toplam elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 4'ü rüzgar enerjisinden elde ediliyor. TÜREB'in Temmuz 2017 raporlarına göre Türkiye'de işletmedeki lisanslı rüzgar santrallerinin toplam kapasitesi 6 bin 483 MW olarak kaydedildi. Bu kapasite 2007 yılında 146 MW'tı. Dolayısıyla burada büyük bir ivme söz konusu.

POTANSİYEL NE? Enerji Bakanlığımızın yaptığı çalışmalar neticesinde Türkiye'de toplam rüzgar potansiyelinin yaklaşık 48 GW olduğu belirtiliyor. Öyleyse burada potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için üreticiden yatırımcıya, hepimize çok iş düşüyor. Bizim de türbin üreticisi olarak temennimiz hem Türkiye'de hem dünyada rüzgar enerjisi potansiyelinden daha yüksek oranlarda faydalanılması.

DÜNYADA DURUM Dünyada rüzgar enerjisinin geldiği duruma bakılacak olursa 2016 yılı sonu GWEC (Global Wind Energy Council) verilerine göre 486 bin 749 GW kurulu güce ulaşıldı. Türkiye, Avrupa ülkeleri içerisinde 7'nci sırada bulunuyor. Dünya genelinde teknolojik ilerlemeler, finansal gelişmeler ve yeni pazar imkanları, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimiyle ilgili maliyetleri azaltıcı etki yapıyor. Bu ilerlemelerle birlikte son yıllarda rüzgar enerjisi fosil yakıtlarla maliyetler açısından rekabet edebilir hale geliyor.

Dünyada kurulu gücünüzün dağılımı nasıl? Bunun ne kadarı Türkiye'de? 2018 yılında yeni pazarlara açılma planları var mı?

Nordex Grup olarak Nordex ve Acciona platformları dahil olmak üzere globalde 22 bin 775 MW kurulu güce eriştik. Bu kapasitenin büyük bir oranı Amerika Birleşik Devletleri ve Almanya'da yer alıyor. Sadece Türkiye olarak toplam başarının yaklaşık yüzde 8'lik bir dilimini kapsıyoruz. Aynı zamanda bulunduğumuz coğrafya gereği Orta Doğu ülkelerindeki faaliyetlerimizi Türkiye'den yürütüyor ve personel desteği sağlıyoruz. Bu da yeni pazarlara açılma konusunda Türkiye'yi gözlemci konumunda tutuyor. Dolayısıyla stratejik pazar araştırmalarımız 2018 yılında da devam edecek. ●